

[...]

2. Επειδή η υπό κρίσιν αίτηση αρμοδίως εισάγεται ενώπιον του Ε' Τμήματος, ως αφορώσα εις διαφοράν εκ της επιβολής προστίμου λόγω παραβάσεως διατάξεων διά την προστασίαν του θαλασσίου περιβάλλοντος (ΣΕ 865/93, 3154/93).

3. Επειδή εις το άρθρον 3 του ν. 743/1977 ορίζεται ότι : "1. Απαγορεύεται : α) Η εις τους λιμένας, τας ακτάς και τα χωρικά ύδατα απόρριψις πάσης φύσεως αποβλήτων, λυμάτων και απορριμάτων εκ των οποίων δύναται να προκύψη ρύπανσις της θαλάσσης. β)... 2. Η εις την θάλασσαν απόρριψις οιωνδήποτε ουσιών υπό παρακτίων ή άλλων εγκαταστάσεων επιτρέπεται μόνον κατόπιν αδειάς παρεχο- μένης κατά τας ισχύουσας διατάξεις, εφόσον δεν υφίσταται κίνδυνος ρυπάνσεως".

Εξάλλου, συμφώνως προς το άρθρον 1 περ. α και ιδ του ίδιου νόμου, διά την εφαρμογήν των διατάξεών του, νοούνται ως απόβλητα "τ' αποβαλλόμενα υγρά υπό εγκαταστάσεων και βιομηχανιών, περιέχοντα ή μη, υπολείμματα των υπ' αυτών χρησιμοποιουμένων ή παραγομένων υλών" (περ. α'), ως λύματα νοούνται "τ' αποβαλλόμενα εν γένει υγρά εκ του αποχευτικού συστήματος των πλοίων, των δεξαμενοπλοίων και των εγκαταστάσεων (περ. η) και ως ρύπανσις " η παρουσία εις την θάλασσαν πάσης ουσίας, η οποία αλλοιώνει την φυσικήν κατάστασιν του θαλασσίου ύδατος ή καθιστά τούτο επιβλαβές εις την υγείαν του ανθρώπου ή την πανίδα και χλωρίδα των βυθών και εν γένει ακατάλληλον διά τας προβλεπομένας κατά περίπτωσιν χρήσεις αυτού" (περ. ιδ). Διά παραβάσεις των διατάξεων του νόμου αυτού επιβάλλονται, μεταξύ άλλων, διοικητικάς κυρώσεις συμφώνως προς το άρθρο 13 παρ. 1 περ. β στοιχ. 1 του ίδιου νομοθετήματος, εις το οποίον ως συνεπληρώθη διά του άρθρου ενάτου παρ. Ι περ. Β του ν. 1147/1981 (φ. 110), ορίζεται ότι "Υπαίτιοι ρυπάνσεως της θαλάσσης ή των ακτών τιμωρούνται δι' αποφάσεως της αρμοδίας Αρχής διά προστίμου εξικνουμένου μέχρις οκτακοσίων χιλιάδων (800.000) δραχμών. Διά προστίμου μέχρι του αυτού ποσού τιμωρούνται οι παραβάται των διατάξεων του παρόντος νόμου, δι' ων επιβάλλεται η λήψις μέτρων ή τήρησις άλλων διαδικασιών προς πρόληψιν, περιορισμόν ή καταστολήν της ρυπάνσεως και αν ακόμη δεν προεκλήθη οπωσδήποτε τοιαύτη ...". Τέλος, η διαδικασία επιβολής των διοικητικών κυρώσεων (προστίμου), άρχεται από της βεβαιώσεως της παραβάσεως υπό του διαπιστούντος ταύτην οργάνου το οποίον συντάσσει υποχρεωτικώς πλήρη περί ταύτης έκθεσιν. Η έκθεσις αύτη αποτελεί απόδειξιν της παραβάσεως. Ομοίαν, μετ' ίσης αποδεικτικής δυνάμεως έκθεσιν, συντάσσουν και οι διαπιστούντες παραβάσεις ρυπάνσεως χειρισταί πολεμικών αεροσκαφών και ελικοπτέρων, ως και κυβερνήται πολεμικών πλοίων. Η παράβασις δύναται να διαπιστούται και κατόπιν ειδικών χημικών αναλύσεων υπό Κρατικών εργαστηρίων, δειγμάτων των εις την θάλασσαν εκ των πλοίων ή εγκαταστάσεων ξηράς εκχυθεισών ουσιών" (άρθρον 14 παρ. 1). Εξ άλλου εις την υπ' αριθμ. 17823/5.11.1979 κοινήν απόφασιν των Αναπληρωτών Νομαρχών των Διαμερισμάτων Ανατολικής Αττικής, Δυτικής Αττικής και Πειραιώς και του Νομάρχου Κορινθίας (Β ΙΙ 32/21.12.1979) "περί διαθέσεως υγρών βιομηχανικών αποβλήτων και λυμάτων στο Σαρωνικό Κόλπο", η οποία είναι εφαρμοστέα εν προκειμένω δυνάμει του άρθρου 10 παρ. 1 του Ν. 743/77, μεταξύ άλλων, ορίζεται ως

προς τα ανωτέρω επιτρεπτά όρια εκπομπής των υγρών αποβλήτων διά το χρώμα αυτών "να μην είναι ορατό σε διάλυση 1 : 20 και σε στοιβάδα πάχους 10 cm", ενώ διά τας ρυπογόνους ουσίας ορίζονται διάφορα κατά περίπτωση επιτρεπτά όρια.

4. Επειδή, εν προκειμένω, κατά τα γενόμενα δεκτά διά της προσβαλλομένης αποφάσεως, εις την περιοχήν Μεγάρων λειτουργεί από ετών το εργοστάσιον οινοποιίας - οينوπνευματοποιίας της ανωνύμου εταιρείας υπό την επωνυμίαν "ΕΡΚΙΣ ΑΕ", υπεύθυνος διευθυντής του οποίου είναι ο αναιρεσίβλητος. Εις την ως άνω εταιρείαν έχει χορηγηθή η υπ' αριθμ. 20070/7.7.1977 οριστική άδεια διαθέσεως, μετά προηγούμενην επεξεργασίαν, λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων εις τον κοινόχρηστον δημοτικόν αγωγόν τελικής διαθέσεως με κατάληξιν την θαλασσίαν ακτήν Βαρέας Πάχης Μεγάρων. Διά του αυτού αγωγού συναποχετεύονται τόσον τα αστικά λύματα της πόλεως των Μεγάρων όσον και τα απόβλητα διαφόρων υφαντουργείων, ελαιοτριβείων και άλλων βιοτεχνιών. Την 25.7.1985 όργανον του Διμενικού Σταθμού Μεγάρων συνέταξεν έκθεσιν βεβαιώσεως παραβάσεως εις την οποίαν αναγράφεται ότι κατά την εκτέλεσιν της υπηρεσίας του διεπίστωσεν ότι "στις 25.7.1985 και ώραν 11.30" ο αναιρεσίβλητος σαν υπεύθυνος του εργοστασίου οινοποιίας ΕΡΚΙΣ ΑΕ στα Μέγαρα, δεν έλαβε τα απαραίτητα μέτρα ώστε να αποτραπεί ή να περιορισθεί η ρύπανση που προκλήθηκε από τα απόβλητα (χρώματος ερυθροκίτρινου και υψηλής θερμοκρασίας) του παραπάνω εργοστασίου τα οποία μέσω αγωγού διετέθησαν στη θαλάσσια περιοχή Βαρέας Μεγάρων με αποτέλεσμα να ρυπανθεί ο εκεί θαλάσσιος χώρος σε έκταση περίπου 450 τετρ. μέτρα". Εξ άλλου, κατά τα επίσης γενόμενα δεκτά διά της προσβαλλομένης αποφάσεως, εις την από 29.7.1985 γνωμάτευσιν του Γενικού Χημείου του Κράτους αναφέρεται αφ' ενός μεν ότι από την χημικήν ανάλυσιν του δείγματος Νο 2, ληφθέντος από την έξοδον του ανωτέρω δημοτικού αγωγού, ο οποίος εκβάλλει εις την περιοχήν Βαρέας Πάχης Μεγάρων και εις τον οποίον διοχετεύονται τα απόβλητα του ως άνω εργοστασίου, προέκυψε ότι τούτο έφερε μεγάλο ρυπαντικό φορτίο και ειδικώτερον ότι "το δείγμα είναι υγρό, καστανοκίτρινου χρώματος με ιδιάζουσα οσμή, θολερό, ΡΗ : 6,05 με έντονα θετική την ανίχνευση αμμωνιακών αλάτων και BOD 5 : 400 PPM, προέρχεται δε μάλλον από τα λύματα του εργοστασίου τα οποία πιθανώς χύνονται στον αγωγό αποβλήτων" και αφετέρου ότι από τη χημικήν ανάλυσιν των δειγμάτων Νο 1 και Νο3, τα οποία ελήφθησαν από την είσοδον του ανωτέρω αγωγού εις το εργοστάσιον και από την θαλάσσιαν περιοχήν της Βαρέας Πάχης Μεγάρων αντιστοίχως προέκυψε ότι αυτά "ενέχουν μέτριο ρυπαντικό φορτίο". Επί τη βάσει των ανωτέρω εξεδόθη η υπ' αριθμ. 251/24.8.1985 απόφασις του Κεντρικού Διμενάρχου Ελευσίνας, διά της οποίας επεβλήθη εις τον αναιρεσίβλητον πρόστιμον εκ δρχ. 800.000 διότι "την 25.7.1985 και ώραν 11.30 τα καστανοκίτρινα δύσοσμα απόβλητα του υπό ευθύνη του εργοστασίου ΕΡΚΙΣ ΑΕ διατιθέμενα στη θαλάσσια περιοχή Βαρέας Μεγάρων προκάλεσαν αλλοίωση της σύστασης και του χρωματισμού του θαλασσινού νερού, ενώ συνεπεία του μεγάλου οργανικού ρυπαντικού φορτίου που έφεραν μόλυνσιν το ευρύτερο θαλάσσιο περιβάλλον της περιοχής".

5. Επειδή το Δικαστήριον της ουσίας, λαβόν υπ' όψιν του αφ' ενός μεν ότι εις τον δημοτικόν (κοινόχρηστον) αγωγόν διοχετεύονται τόσον τα απόβλητα του ανωτέρω εργοστασίου όσον και το αστικά λύματα της πόλεως Μεγάρων καθώς και διαφόρων άλλων εγκαταστάσεων (ελαιοτριβείων, υφαντουργείων κλπ), αφ' ετέρου δε ότι κατά μεν την οικείαν έκθεσιν βεβαιώσεως παραβάσεως τα απόβλητα του εργοστασίου είχαν χρώμα

ερυθροκίτρινο, κατά δε την γνωμάτευσιν του Γενικού Χημείου του Κράτους τα απόβλητα του δημοτικού αγωγού είχαν χρώμα καστανοκίτρινο, έκρινεν ότι ".. δεν αποδεικνύεται ότι τα απόβλητα του εργοστασίου θα μπορούσαν μόνα τους να αλλοιώσουν το φυσικό χρώμα της θάλασσας ή ότι τα λοιπά απόβλητα δεν επέφεραν το αποτέλεσμα αυτό παρά μόνο με την προσθήκη και των αποβλήτων του εργοστασίου αυτού. Περαιτέρω δε εφ' όσον δεν έγινε εξέταση του δείγματος του ίδιου εργοστασίου σε διάλυση 1 : 20 και σε στοιβάδα πάχους 10 εκατοστών και δεν διαπιστώθηκε από μία τέτοια ανάλυση ότι το διάλυμα είχε χρώμα ορατό, δεν αποδεικνύεται ότι τα απόβλητα του ίδιου εργοστασίου ήσαν ρυπογόνα από την άποψη αυτή. Εξ άλλου, εν όψει του προαναφερθέντος γεγονότος της διοχέτευσης στον κοινόχρηστο δημοτικό αγωγό τόσο των αποβλήτων του εργοστασίου όσο και των άλλων λυμάτων και αποβλήτων και ότι ούτε από την παραπάνω γνωμάτευση του Γενικού Χημείου του Κράτους ούτε από κανένα άλλο στοιχείο προκύπτει το είδος και ο βαθμός του ρυπαντικού φορτίου που περιείχε το παραπάνω δείγμα Νο 1 και Νο 3, δεν μπορεί να διαπιστωθή αν οι ρυπογόνες ουσίες που περιείχε το δείγμα Νο 2 προέρχονταν από τα απόβλητα του παραπάνω εργοστασίου, ούτε αν οι ρυπογόνες ουσίες που περιείχαν τα δείγματα Νο 1 και Νο 3 ήσαν πάνω από τα επιτρεπόμενα όρια". Υπό τα δεδομένα ταύτα το Δικαστήριο έκρινεν ότι δεν απεδείχθη η αποδοθείσα εις τον αναιρεσίβλητον παράβασις, επεκύρωσε την πρωτόδικον απόφασιν και απέρριψε την έφεσιν του αναιρεσειόντος.

6. Επειδή, ως γίνεται δεκτόν διά της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, διά της προμνημονευθείσης γνωματεύσεως του Γενικού Χημείου του Κράτους διαπιστώνεται από την χημικήν ανάλυσιν των δειγμάτων Νο 1 και 3, τα οποία εγκρίθησαν από την είσοδον του αγωγού στο εργαστάσιον "ΕΡΚΙΣ Α.Ε." η ύπαρξις "μέτρων ρυπαντικού φορτίου" η ύπαρξις δηλαδή ρύπων άνω των νομίμων ορίων, ως ταύτα καθορίσθησαν διά της ανωτέρω κοινής νομαρχιακής αποφάσεως, των οποίων απλώς το μέγεθος ορίζεται ως μέτριον. Κατά συνέπειαν, η προσβαλλομένη απόφασις, μη ασχολουμένη με το κρίσιμον αυτό αποδεικτικόν στοιχείον στερείται νομίμου αιτιολογίας κατά τον βασίμως προβαλλόμενον σχετικόν λόγον αναιρέσεως, δεδομένου άλλωστε ότι, κατά νόμον, διά την απόδειξιν της παραβάσεως αρκεί η έκθεσις βεβαιώσεως του διαπιστούντος ταύτην οργάνου, η οποία δεν αμφισβητείται εν προκειμένω, ενώ αι χημικαί αναλύσεις κρατικών εργαστηρίων δύνανται να συντρέχουν απλώς ως αποδεικτικά στοιχεία.

7. Επειδή, κατά ταύτα, η υπό κρίσιν αίτησις δέον να γίνη δεκτή και να αναιρεθή η προσβαλλομένη απόφασις, η δε υπόθεσις, ως χρήζουσα διευκρινήσεως κατά το πραγματικόν, πρέπει να αναπεμφθή ενώπιον του αυτού Διοικητικού Εφετείου προς νέαν νόμιμον κρίσιν.

Δ ι ά τ α ύ τ α

Δέχεται την υπό κρίσιν αίτησιν.